

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Америки.

Загальна характеристика регіону

Північна Америка: на півночі і в центрі – рівнини. На Заході – гори Кордильєри, найвища точка – гора Мак-Кінлі, 6194 м. Гори сейсмічно активні, багато діючих вулканів. На Сході – гори Аппалачі. В центральній частині Північної Америки виникають торнадо.

Регіон лежить в межах усіх кліматичних поясів, окрім екваторіального.

Найбільша річка – Міссісіпі, з притокою Міссурі. Знаходиться найбільше прісноводне озеро в світі – Верхнє (важливими також є озера Мічиган, Гурон, Ері, Онтаріо). Північноамериканські льодовики поступаються лише за площею льодовикам Антарктиди. Тут знаходиться всесвітньо відомий Ніагарський водоспад.

Має Північна Америка і пустелі з сіро-бурими ґрунтами, де ростуть кактуси, живуть змії та ящірки (на високогірних плато).

Природні ресурси: провідне місце по запасам руди, вугілля, нафта, газ, уран, алюміній, золото.

1/4 частина США – ліси.

Латинська Америка: у рельєфі регіону виділяють гірські системи Кордильєрів, які у Південній Америці називаються Анди. Найвища точка – гора Аконкагуа (6959 м). Це найдовша гірська система – 15 тис. км. формуванні гір ще не закінчилося, про що свідчать землетруси та вулканізми (80 діючих вулканів). Також в регіоні знаходиться найбільша рівнина Амазонська (5 млн. км кв).

Клімат – сезонна зміна повітряних мас і напрямків їх руху. Найхолодніше – 8 градусів. Латинська Америка знаходиться в екваторіальних широтах, для яких характерно цілорічні опади. Західні регіони є посушливими. На узбережжі Тихого океану є пустелі, наприклад, Атакама.

Найбільші ріки належать до басейну Атлантичного океану: Амазонка, Парана, Магдалена, Уругвай, Оріноко, Сан-Франциско. Амазонка – найбільша в світі річка, її внутрішня дельта також найбільша в світі (100 тис. км кв). ріка повноводна протягом всього року.

У Венесуелі знаходить найбільший водоспад в світі – Анхель, висота падіння води – 1054 м. На річці Ігуас, що належить до Ла-Плати, знаходиться унікальний каскад водоспадів Ігуасу, утворений 275 водоспадами, заввишки 60-80 м.

Великих озер мало. Численні лише льодовикові озера у Південних Андах. В Центральних Андах на висоті 3812 м. розташоване найбільше з високогірних озер світу – тектонічне озеро Тітікака (площа 8,3 тис. км кв, глибина до 304 м). також визначними є озера Нікарагуа та Манагуа. Багато солончаків та боліт.

Природні ресурси: багато родючих ґрунтів та лісових масивів (1/4 усіх лісів світу).

Латинську Америку називають «геологічною коморою». Багато мінеральних ресурсів, але енергоджерела розподілені нерівномірно. Основні запаси нафти сконцентровані у Мексиці (4 місце після Саудівської Аравії, Кувейту, Росії), Венесуелі. Також добувають нафту в Перу, Еквадорі, Колумбії, Аргентині, Тринідан і Тобаго, Болівія, Чилі. Найбільші родовища газу в Мексика, Венесуела, Чилі. Кам'яне вугілля не дуже поширений вид палива. Його добувають лише на Півдні Бразилії, Чилі, Колумбії, на Півночі Мексики. Величезні запаси урану має Бразилія, Аргентина, Колумбія, Мексика.

Бразилія посідає перше місце в світі за обсягом запасів та видобутку залізної руди. Великі, але вже вичерпані рудники у штаті Мінас-Жерайс. Чимало марганцевої руди – Бразилія, Мексика, Чилі, Аргентина. Нікель – Куба, Домініканська Республіка.

Родовища бокситів на Ямайці (третє місце після Австралії та Гвіней). У Чилі 20% світових запасів мідної руди. Болівія третє місце по запасам олов'яної руди (після Малазії та Індонезії). 40 % світових запасів сурми – в Болівії. Кобальт, вольфрам, молібден (Чилі 3 місце в світі).

Надра Колумбії багаті на платину, золото – Бразилія, Перу, Мексика, Колумбія, Нікарагуа, срібло – Мексика (3 місце в світі), Перу, Чилі, Еквадор, алмази – Бразилія, Венесуела, смарагди – Колумбія.

Також є запаси сірки, селітри, графіту.

Ліси – найважливіший природний ресурс регіону. Тут зосереджено ¼ лісів світу. Загальна лісистість 35% . У Суринамі – 95%, Гайані – 94%, Белізі – 88%, Бразилії – 66%. Най біле лісів у Амазонській низовині. Це унікальне місце в світі за різноманітністю флори і фауни. А також цінні породи дерев (червоне дерево махагоні, дерево бальса, бавовникове дерево сейбу, седрело, гевея, какао, хінне дерево, нотофугаси).

Політична карта Північної Америки

Площа материка – 24,2 млн.кв.км., населення – близько 400 млн.чол.. На континенті і островах, що розташовані поблизу нього (Великі Антильські), налічується 24 незалежні країни, декілька колоній, ряд територій, які підпорядковані США, Великобританії, Франції, Данії. Серед незалежних держав виділяють:

1. Розвинуті капіталістичні держави – США, Канада.
2. Нові індустріальні держави (НІД) – Мексика
3. Соціальні стичні держави – Куба.
4. Країни “третього світу”: А) країни, що розвиваються (Коста-Ріка, Багамські острови);

Б) найменш розвинуті з країн, що розвиваються (Гватемала, Сальвадор, Гондурас). Крім того, політичну карту материка представляє ряд колоніальних володінь Великобританії (Бермудські, Віргінські, Британські острови), заморський департамент Франції – острови Сен-П’єр і Мікелон, автономна провінція Данії – о. Гренландія, держава Уперто-Ріко, яка “вільно приєдналася” до США (референдум 1993 р. підтвердив цей статус), зона панамського каналу (Панама), яка знаходилась під юрисдикцією США до 2000 р.

Пн. Америка: Канада, Мексика, США.

Центральна Америка: країни Карибського моря – Антигуа і Бар буда, Багамські острови, Барбадос, Беліз, Гаїті, Гватемала, Гондурас, Гренада, Домініка, Домініканська республіка, Коста-Ріка, Куба, Нікарагуа, Панама, Сальвадор, Сент-Вінсент і Грена дини, Сент-Кіст і Невіс, Сент-Люсія, Трінідад і Тобаго, Ямайка.

Основні етапи формування політичної карти Пн. Америки в 18 – 20 ст.:

1. У 18 ст. материк поділений на ряд колоніальних володінь Великобританії, Іспанії, Франції, Данії.
2. Утворення першої на континенті незалежної держави США в 1776 р. (виникнення 13 незалежних від Великобританії штатів).
3. 19 – поч.. 20 ст. – набуття незалежності колишніми колоніями Іспанії (Мексикою, Гватемалою, Коста-Рікою, Нікарагуа, Кубою, Домініканської республікою), Франції (Гаїті), Великобританії (1867 р. – отримання Канадою статусу Домініона у складі Британської імперії), продаж Росією Аляски США – 1867 р.
4. Середина – друга половина 20 ст. – отримання незалежності Ямайкою, багамськими островами, Белізом, соціалістична революція на Кубі – 1959 р.

Політична карта Пн. Америки являє собою досить стабільну категорію за винятком франкомовної провінції Квебек, яка прагне одержати значну автономію до повного відділення від Канади.

Політична карта Південної Америки

Площа материка – 18,2 млн.кв.км. (з островами), населення – близько 270 млн. чол.. На континенті знаходяться 13 держав, ряд колоній і спірні території. Політична карта материка відзначається однорідністю, охоплюючи в основному країни, що розвиваються (колишні колонії Іспанії, Португалії, Великобританії). Серед незалежних держав Пд.. Американського материка виділяють:

1. Країни “третього світу”, які об’єднують власне країни, що розвиваються (Колумбія, Перу), і найменш розвинуті з країн, що розвиваються (Еквадор, Гренада).

2. Нові індустріальні країни (Бразилія, Чилі, Аргентина). На материку і островах, що прилягають до нього, розташований ряд “заморських” департаментів Франції (Французька Гвіана, Мартініка, Гваделупа), колонія Великобританії – с. Ангілья, самокерована частина Нідерландів – Антильські острови, а також Фолклендські (Мальвінські) острови поблизу Антарктиди, за контроль над якими сперечаються Великобританія і Аргентина (військовий конфлікт 1984 р.). крім того, зона Панамського каналу знаходиться під юрисдикцією США. До 2000 р.

Пд.. Америка: Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Гайана Еквадор, Колумбія, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай, Чилі.

Основні етапи формування політичної карти:

1. Початок 18 ст. – материк розділений між Іспанією, Португалією, Францією, Великобританією, Нідерландами.

2. 1810 – 1830 рр. – набуття незалежності колишніми іспанськими і португальськими колоніями (Колумбія, Аргентина, Бразилія, Перу, Чилі).

3. До початку 1960-х рр.. політична карта континенту змін практично не зазнала, а в період 60-80-х рр.. 20 ст. отримала незалежність більшість колоній Великобританії, Нідерландів, (Гайана, Суринам, Тринідад і Тобаго, Домініка та ін.).